

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 27.1.2006
COM(2006) 13 definitief/2

Corrigendum

Concerning COM(2006) 13 final 23.1.2006
NL version pages 1 and 3.

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT
EN DE RAAD**

**over een communautair actieplan inzake de bescherming en het welzijn van dieren
2006-2010**

{SEC(2006) 65}

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

over een communautair actieplan inzake de bescherming en het welzijn van dieren 2006-2010

(Voor de EER relevante tekst)

1. INLEIDING

De Commissie heeft met haar communautair actieplan inzake de bescherming en het welzijn van dieren (hierna het “actieplan voor dierenwelzijn” genoemd) een concrete invulling gegeven aan haar belofte aan EU-burgers, de betrokken organisaties, het Europees Parlement en de Raad om een duidelijk, uitgebreid overzicht te geven van de initiatieven die de Commissie voor de komende jaren op het gebied van dierenwelzijn gepland heeft. Het actieplan voldoet ook aan de beginselen van het Protocol betreffende de bescherming en het welzijn van dieren, dat middels het Verdrag van Amsterdam aan het EG-Verdrag gehecht is.

Het actieplan zal ervoor zorgen dat initiatieven op het gebied van dierenwelzijn voldoende rekening houden met het sectoroverschrijdende karakter en de Europese en internationale aspecten daarvan en het scala van relevante, onderling samenhangende bevoegdheden zoals die momenteel verdeeld zijn onder de verschillende directoraten-generaal van de Commissie. Het actieplan draagt dus bij tot een betere regelgeving doordat het een aanzet geeft tot de consolidering van de wetgevingsinstrumenten.

Over het actieplan voor dierenwelzijn is een brede maatschappelijke discussie gevoerd, geheel volgens het principe van interactieve beleidsvorming van de Europese Commissie. Het gaat vergezeld van een effectbeoordeling en biedt ook de mogelijkheid afzonderlijke effectbeoordelingen voor toekomstige wetgevingsinitiatieven te verrichten. Tot slot heeft de Commissie een werkdocument opgesteld dat als basis kan dienen voor de follow-up van het actieplan. Dit document is het resultaat van de inzet en bijdragen van een stuurgroep, samengesteld uit vertegenwoordigers van een aantal directoraten-generaal die betrokken zijn bij dierenwelzijn, waaronder de directoraten-generaal Landbouw, Milieu, Ondernemingen, Visserij, Onderzoek, Vervoer en energie, Handel, en het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek.

2. DOELSTELLINGEN

De Commissie wil met het actieplan de volgende doelstellingen bereiken:

voor de komende jaren een duidelijkere koers uitzetten voor het Gemeenschapsbeleid ter bescherming en het welzijn van dieren;

blijven streven naar hoge dierenwelzijnsnormen in de EU en op internationaal niveau;

een betere coördinatie bieden van de bestaande middelen en tevens de toekomstige behoeften in kaart brengen;

de toekomstige trends in onderzoek op het gebied van dierenwelzijn en het principe van de 3 v's (vervangen, vermijden en verfijnen) ondersteunen ten aanzien van alternatieven voor dierproeven;

een meer consistente en gecoördineerde aanpak bereiken van dierenbescherming en -welzijn op alle beleidsgebieden van de Commissie, waarbij ook rekening wordt gehouden met aspecten zoals de sociaal-economische impact van nieuwe maatregelen.

Bij het formuleren van deze doelstellingen is rekening gehouden met de ervaring die de Commissie heeft opgedaan met het plannen en opstellen van en onderhandelen over verschillende initiatieven ten behoeve van dierenwelzijn, zowel binnen de Commissie als met lidstaten, de verschillende EU-instellingen en het gestaag groeiende aantal betrokken organisaties, ook op internationaal niveau, die aan deze discussies deelnemen. Om deze doelstellingen te bereiken en tot een meer gestructureerde aanpak in de verschillende beleidstakken te komen, zijn **vijf globale actiegebieden** bepaald.

De geplande acties moeten niet afzonderlijk van elkaar worden gezien, maar staan duidelijk met elkaar in verband, hetgeen betekent dat een gecoördineerde en integrale aanpak nodig is. De voorgestelde maatregelen worden in de periode 2006-2010 uitgevoerd, met regelmatige monitoring en evaluatie van de voortgang en een follow-upprogramma na afloop van dit eerste communautaire actieplan in 2010.

Mochten de geprojecteerde acties mogelijke extra kosten voor de betrokken actoren met zich brengen, zullen deze mogelijke kosten naar behoren in aanmerking worden genomen in het kader van de begeleidende effectbeoordelingen voor dergelijke acties, met name rekening houdend met de doelstellingen van de vernieuwde Lissabonstrategie voor groei en werkgelegenheid.

3. ACTIEGEBIEDEN

De vijf belangrijkste actiegebieden zijn:

1. **De huidige minimumnormen voor dierenbescherming en -welzijn verhogen** naar aanleiding van nieuwe wetenschappelijke gegevens en sociaal-economische beoordelingen, en mogelijk specifieke minimumnormen uitwerken voor diersoorten of vraagstukken waarvoor tot dusver geen EU-wetgeving is. Er zal met name prioriteit worden gegeven aan het opstellen van EU-regelgeving om een doeltreffende handhaving te garanderen, waarin rekening wordt gehouden met de regels voor de internationale handel.

2. **Een hoge prioriteit geven aan het stimuleren van nieuw beleidsgericht onderzoek naar dierenbescherming en –welzijn en de toepassing van het 3v-principe** om aan de verplichtingen van het protocol bij het EG-Verdrag te voldoen, namelijk bij het formuleren en uitvoeren van het beleid in alle opzichten rekening te houden met dierenwelzijn en tegelijkertijd de ontwikkeling, validering, toepassing en monitoring van alternatieve benaderingen voor dierproeven bevorderen.

3. **Standaardindicatoren voor dierenwelzijn introduceren:** een rangorde van welzijnsnormen hanteren (van minimale tot hogere normen) ter ondersteuning van de ontwikkeling van productie- en dierhouderijmethoden die beter voor het dierenwelzijn zijn en de toepassing daarvan op Europees en internationaal niveau te stimuleren. Op basis hiervan zullen de mogelijkheden voor EU-etikettering systematisch worden nagegaan.

4. **Zorgen dat zowel personen die dieren houden of ermee omgaan als het publiek meer betrokken raken bij en beter geïnformeerd worden over de huidige normen voor dierenbescherming en –welzijn en zich ten volle bewust worden van hun eigen rol in het bevorderen daarvan.** Met betrekking tot landbouwhuisdieren zou dit bijvoorbeeld kunnen inhouden dat samen met detailhandelaars en producenten wordt gewerkt aan het vergroten van het consumentenvertrouwen en de bekendheid van de huidige productiemethoden zodat aankoopbeslissingen op basis van de juiste informatie worden genomen. Ook kunnen gezamenlijke initiatieven op het gebied van dierenwelzijn worden ondernomen om de uitwisseling van informatie en het toepassen van goede praktijken te bevorderen.

5. **Nieuwe internationale initiatieven blijven opzetten en ondersteunen om bij te dragen tot een grotere bewustwording en meer consensus over dierenwelzijn,** onder andere door met ontwikkelingslanden af te spreken om na te gaan welke mogelijkheden diervriendelijke productiesystemen de handel te bieden hebben. De EU moet ook actief de grensoverschrijdende problemen in kaart brengen die zich voordoen op het gebied van het welzijn van gezelschapsdieren, landbouwhuisdieren, wilde dieren enz., en een manier uitwerken om deze problemen tijdig, efficiënt en consistent aan te pakken.

De strategische basis die voor de vijf actiegebieden is opgesteld, wordt uiteengezet in het werkdokument van de Commissie dat bij deze mededeling is gevoegd.

4. TOEKOMSTIGE MAATREGELEN

Er moet nog meer worden gedaan om tot een rationele, begrijpelijke formulering van de EU-wetgeving te komen zodat deze overal gelijk wordt toegepast en gehandhaafd. Het dierenwelzijnbeleid van de EU moet gebaseerd zijn op de beste wetenschappelijke gegevens die beschikbaar zijn en moet rekening houden met de belangen van het maatschappelijk middenveld, de sociaal-economische gevolgen en de verhoudingen met internationale handelspartners en -organisaties. Ook moeten er specifieke wetgevingsbepalingen komen voor diersoorten waarvoor nog geen minimale beschermingsnormen in de EU-wetgeving zijn vastgelegd.

Ook moet aandacht worden besteed aan het vereenvoudigen en verduidelijken van de bestaande wetgeving, als uit berichten en ervaringen blijkt dat deze moet worden herzien of geactualiseerd. Verder moet tijdig follow-up worden gegeven aan gemelde tekortkomingen in de toepassing van de EU-regels voor dierenwelzijn door de nationale autoriteiten. De Commissie blijft alert op deze zaken en moet de lidstaten hierin begeleiden, bijvoorbeeld door cursussen te organiseren voor het personeel van de bevoegde autoriteiten van de lidstaten, die ook bestemd moeten zijn voor deelnemers uit derde landen en met name ontwikkelingslanden.

De EU zal bijdragen tot de ontwikkeling van dierenwelzijn als een wetenschappelijke discipline, bijvoorbeeld door onderzoek te financieren, een dialoog te bevorderen enz., zodat een bredere uitwisseling van gezichtspunten en expertise ontstaat. De Commissie zal ernaar streven dat ten volle rekening wordt gehouden met dierenwelzijn in de context van de desbetreffende beleidsgebieden, zoals landbouw en onderzoek, diergezondheid, voedselveiligheid, het testen en de risicobeoordeling van chemische stoffen enz. De nadruk zal daarbij liggen op de “*3Rs Declaration*” die op 7 november 2005 in Brussel is aangenomen, en het opstellen van een actieprogramma om het gebruik van dieren te vervangen, verminderen en verfijnen en alternatieven voor dierproeven te gebruiken. Wat dierenbescherming en -welzijn meer in het algemeen betreft, kan een betere coördinatie tussen de bevoegde directoraten-generaal van de Commissie de interne raadpleging binnen de Commissie verbeteren. Dit betekent dat beleidsvoorstellen die effect hebben op het dierenwelzijn grondig worden doorgelicht om te zien of zij voldoen aan het protocol betreffende de bescherming en het welzijn van dieren in het EG-Verdrag.

Er zal naar worden gestreefd indicatoren voor dierenwelzijn, indien beschikbaar, op te nemen in bestaande en nieuwe EU-wetgeving en te stimuleren dat er meer onderzoek wordt gedaan om dergelijke objectieve, meetbare indicatoren te ontwikkelen en toe te passen. Zo kan een wetgevingsinstrument worden ingevoerd om productiesystemen te valideren die hogere welzijnsnormen hanteren dan de wettelijke minimumnormen, waarbij de internationale handelsregels van de WTO te allen tijde gerespecteerd zullen worden. Er zal een specifiek marketing- en informatiesysteem worden ontwikkeld om de toepassing van zulke hogere welzijnsnormen in de EU en wereldwijd te bevorderen en deze beter herkenbaar te maken voor Europese consumenten. Het beheer, de aanscherping en de bekendmaking van deze normen en het opzetten van relevante sociaal-economische studies en effectbeoordelingen kunnen worden gestimuleerd door een Europees centrum of laboratorium voor de bescherming en het welzijn van dieren op te richten.

Er moeten betere marketing-, etiketterings- en communicatiestrategieën worden ontwikkeld om te garanderen dat de consument een aankoopbeslissing op basis van de juiste informatie kan nemen. Er kan bijvoorbeeld een specifiek informatieplatform voor dierenwelzijn worden opgericht voor het stimuleren van een dialoog en het uitwisselen van expertise en ervaring over dit onderwerp tussen de betrokken partijen, zoals consumenten, producenten, detaillisten, bedrijven enz.

Er zal een Europese communicatiestrategie voor dierenwelzijn in Europa en daarbuiten worden ontwikkeld, om het publiek te informeren over de verschillen tussen de diverse dierproductiesystemen en de kosten en baten van hogere normen voor dierenwelzijn. Deze strategie omvat onder andere een analyse van de mogelijke impact op de handel (positief of negatief) in ontwikkelingslanden die naar de EU

willen exporteren. Er worden specifieke instrumenten ontwikkeld om consumenten en het grote publiek beter te informeren over de moderne dierhouderijtechnieken en dierenwelzijnsaspecten. Hierbij worden de betrokken partijen steeds geraadpleegd en wordt het publiek in een vroeg stadium van het beleidsvormingsproces via publieke enquêtes via internet om input gevraagd. Deze activiteit ten behoeve van dierenwelzijn wordt ook geïntegreerd in andere communicatievormen die de EU al eerder voor de levensmiddelenindustrie heeft ontwikkeld.

In de internationale arena zal de EU volledige steun en coördinatie verlenen voor de activiteiten in het belang van dierenwelzijn van internationale organisaties, zoals de OIE en de Raad van Europa. De EU zal zich er ook voor inzetten dat de WTO dierenwelzijn aanvaardt als niet-commercieel thema in de handel in landbouwproducten. Ook zal de EU samenwerken met internationale handelspartners die een beleid voor dierwelzijn hebben ontwikkeld, om een consensus te bereiken over de uitvoering van onderling afgesproken dierenwelzijnsnormen, bijvoorbeeld in de vorm van multilaterale en bilaterale overeenkomsten. Ook zijn initiatieven gepland om de erkenning van dierenwelzijn te bevorderen als mogelijkheden voor handel voor ontwikkelingslanden.

5. BUDGETTAIRE OVERWEGINGEN

Het opstellen van een actieplan op zich heeft geen consequenties voor de Gemeenschapsbegroting. De mogelijke budgettaire gevolgen voor elke afzonderlijke actie worden opgenomen in de effectbeoordelingen die per actie moeten worden opgesteld, waar relevant binnen het kader dat is opgesteld voor veterinaire en fytosanitaire uitgaven voor de periode 2007-2013.

6. GEPLANDE ACTIES OP HET GEBIED VAN DE BESCHERMING EN HET WELZIJN VAN DIEREN¹

Specifieke acties	Tijdschema
Indiening van een verslag bij de Raad en het Europees Parlement over de tenuitvoerlegging van Richtlijn 98/58/EG inzake de bescherming van voor landbouwdoeleinden gehouden dieren	2006*
Opstelling van een voorstel tot wijziging van Beschikking 2000/50/EG inzake de controle van landbouwbedrijven	2006*
Bevordering van een Europees Partnerschap tussen de Commissie en het bedrijfsleven om alternatieven voor dierproeven aan te moedigen	2006*
Indiening van een verslag bij de Raad en het Europees Parlement inzake de verschillende houderijsystemen voor legkippen	2006*
Vervolgonderzoek naar de attitude van de consument ten aanzien van de bescherming en het welzijn van landbouwhuisdieren en andere dieren	2006*
Voorstel om tegemoet te komen aan de bezorgdheid onder het publiek over de handel in katten- en hondenbont en daarvan afgeleide producten	2006*
Organisatie van een Europese conferentie over dierenwelzijn in samenwerking met het Oostenrijkse voorzitterschap van de Raad	2006*
Betere benutting van de bestaande raadplegingsstructuur (GIR ²) om prioriteit te geven aan beleidsrelevant onderzoek naar dierenwelzijn	vanaf 2006*
Indiening van een verslag bij de Raad en het Europees Parlement over de ontwikkeling, validering en wettelijke erkenning van alternatieve methoden ter vervanging van dierproeven op het gebied van cosmetica	2006*
Werkzaamheden om de voorstellen van de Commissie aan de WTO op het gebied van dierenwelzijn, de handel in landbouwproducten en de verplichte etikettering van landbouwproducten te onderbouwen en bevorderen	2006*

¹ Acties met een * lopen al of zijn aangekondigd of specifiek voorzien in de EU-wetgeving.

² Groupe Interservice de Recherche.

Overwegen of verdere harmonisering nodig is op het gebied van het welzijn van andere landbouwhuisdieren, zoals kalkoenen of melkkoeien, gebaseerd op beschikbare wetenschappelijke adviezen en internationaal overeengekomen richtsnoeren (bv. de aanbevelingen van de Raad van Europa)	2006
Vorbereidende werkzaamheden voor de oprichting van een Europees centrum of laboratorium voor de bescherming en het welzijn van dieren en de validering van alternatieve testmethoden	2006
Vorbereiding van een eventueel informatieplatform over dierenbescherming en -welzijn	2006
Coördinatie van een standpunt van de Gemeenschap over de goedkeuring van herziene richtsnoeren voor huisvesting en verzorging volgens Overeenkomst ETS 123 van de Raad van Europa (bescherming van gewervelde dieren die voor experimentele en andere wetenschappelijke doeleinden worden gebruikt) en het voorstel van de Commissie voor een herziening van Richtlijn 86/609/EEG betreffende de bescherming van dieren die voor experimentele en andere wetenschappelijke doeleinden worden gebruikt	2006/2007*
Opstelling van een voorstel tot herziening van de Gemeenschapswetgeving inzake de bescherming van dieren bij het slachten of doden, onder andere in het kader van ziektebestrijding	2007*
Opstelling van een voorstel van de Commissie over het gebruik van satellietnavigatiesystemen in voertuigen ten behoeve van de bescherming van dieren tijdens het vervoer (met technische ondersteuning van het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek van de Commissie) en ontwikkeling van een systeem voor real-time monitoring van het dierenwelzijn tijdens het vervoer	2007*
Integratie van een specifieke communicatiestrategie voor dierenbescherming en –welzijn in de andere communicatiemiddelen die de Gemeenschap eerder voor de levensmiddelensector heeft ontwikkeld, waaronder de ontwikkeling van on-line opleidingsmateriaal om het publiek en met name kinderen beter te informeren over aspecten van dierenbescherming en –welzijn	2007*
Creëren van specifieke communicatiemiddelen om samen met internationale handelspartners toe te werken naar een consensus over de uitvoering van onderling afgesproken dierenwelzijnsnormen	2007
Organisatie van cursussen voor medewerkers van de bevoegde autoriteiten in de lidstaten die verantwoordelijk zijn voor de handhaving van de regelgeving voor dierenwelzijn. Hierbij moeten ook deelnemers uit derde landen en met name ontwikkelingslanden worden betrokken. Verder moet speciale aandacht worden gegeven naar deelname vanuit de nieuwe lidstaten.	2007*

Indiening van een verslag bij de Raad en het Europees Parlement over de bescherming van voor landbouwdoeleinden gehouden kalveren	2008*
Indiening van een verslag bij de Raad en het Europees Parlement over de mogelijkheid van een verplichte etiketteringsregeling voor kippenvlees en producten daarvan aan de hand van het dierenwelzijnsniveau	2008*
Indiening van een verslag bij de Raad en het Europees Parlement over de bescherming van voor landbouwdoeleinden gehouden varkens	2009*
Vaststelling van humane vangstmethoden met het doel deze uiterlijk in 2014 in de EU in te voeren	2009*
Indiening van een verslag bij de Raad en het Europees Parlement over de invloed van genetische parameters op het welzijn van vleeskuikenouderdieren en vleeskuikens	2010*
Invoering van een databank met informatie over Gemeenschapswetgeving inzake dierenwelzijn en deze informatie verspreiden onder bevoegde autoriteiten, producenten en consumenten	2010*
Verslag aan de Raad en het Europees Parlement over de verdere toepassing van meetbare indicatoren in de Gemeenschapswetgeving inzake dierenwelzijn (gebaseerd op de resultaten van het onderzoeksproject Welfare Quality in 2009)	2010
Invoering van een wetgevingsinstrument voor het valideren van dierhouderijsystemen die hogere welzijnsnormen dan de wettelijke normen hanteren	2010
Mogelijke invoering van een Europese kwaliteitsnorm voor producten die afkomstig zijn uit productiesystemen met een hoog dierenwelzijnsniveau en invoering van een technische en financiële regeling om de toepassing van hogere welzijnsnormen op Europees niveau te stimuleren, zowel bij de technische ontwikkeling van deze producten als bij het in de handel brengen ervan in Europa en daarbuiten	2010